

**«Նորման Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ**

Տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ  
և

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

## Բովանդակություն

- 3 Անկախ աուդիտորի եզրակացություն
- 5 Համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
- 6 Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
- 7 Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն
- 8 Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
- 9 Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունների ցանկ
- 10 Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

---

Կազմակերպական-իրավական ձևը՝	ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն
Հիմնական գործունեության նկարագիրը՝	տրամադրել վարկեր, ներգրավել փոխառություններ
Վարչության նախագահ՝	Առաքել Գաբրիելյան

## ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

*«Նորման Կրեդիտ» ՈԻՎԿ ՓԲԸ խորհրդին*

### **Կարծիք**

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Նորման Կրեդիտ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ «Ընկերություն») ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2020թ., ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, և ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները՝ ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը՝ 2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ-ներ):

### **Կարծիքի հիմք**

Մենք աուդիտն անցկացրեցրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՄ-ներին) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է սույն հաշվետվության «*Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար*» բաժնում:

Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի (ՀԷՄՄՆ կանոնագիրք)*, և պահպանել ենք ՀԷՄՄՆ կանոններով նախատեսված էթիկայի այլ պահանջները:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքը հիմնավորելու համար:

### **Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար**

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, ինչպես նաև այնպիսի ներքին հսկողության համակարգի համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Ընկերությունը լուծարելու կամ Ընկերության գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ ունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

### **Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար**

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խարդախության կամ սխալի արդյունքում առաջացող խեղաթյուրումները համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք՝ առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք՝ սխալի կամ խարդախության հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար են և համապատասխան՝ մեր կարծիքը հիմնավորելու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի հաշվետվությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները համարժեք չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր հաշվետվության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագայում տեղի ունեցող դեպքերը կամ ի հայտ եկող հանգամանքները կարող են ստիպել կազմակերպությանը դադարեցնել անընդհատության սկզբունքի կիրառումը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների ու գործարքների ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց և ղեկավարությանը հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի մասին::

17 մայիս, 2021թ.

«Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ

Վահագն Սահակյան, FCCA  
Տնօրեն



Գնել Խաչատրյան, FCCA  
Աուդիտի ղեկավար





«Նորման Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

	Շան.	2020թ. հազար դրամ	2019թ. հազար դրամ
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	5	542,885	333,283
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	5	(34,137)	(36,384)
<b>Զուտ տոկոսային եկամուտ</b>		<b>508,748</b>	<b>296,899</b>
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ		52,419	32,553
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր		(523)	(1,779)
Այլ գործառնական եկամուտ		25,136	4,606
Արտարժույթային տարբերություններից զուտ օգուտ		30,253	1,556
<b>Գործառնական եկամուտ</b>		<b>616,033</b>	<b>333,835</b>
Արժեզրկումից կորուստներ	6	(99,818)	(43,798)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(169,269)	(125,920)
Վարչական ծախսեր	7	(133,441)	(86,545)
<b>Շահույթ մինչև հարկվելը</b>		<b>213,505</b>	<b>77,572</b>
Շահութահարկի գծով ծախս	8	(35,976)	(18,116)
<b>Տարվա շահույթ</b>		<b>177,529</b>	<b>59,456</b>
<b>Համապարփակ ֆինանսական արդյունք</b>			
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ	10	44,139	103,434
Այլ համապարփակ եկամտի վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	14	(7,945)	(18,504)
		<b>36,194</b>	<b>84,930</b>
<b>Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք</b>		<b>213,723</b>	<b>144,386</b>

Ֆինանսական հաշվետվությունները (էջ 5-42) հաստատվել են «Նորման Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ ղեկավարության կողմից 2021թ. մայիսի 17-ին, ստորագրությամբ՝

Առաքել Գաբրիելյան  
Վարչության նախագահ



Հասմիկ Մամյան  
Գլխավոր հաշվապահ

**«Նորման Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ**

**Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

	<b>Ծան.</b>	<b>31.12.2020թ. հազար դրամ</b>	<b>31.12.2019թ. հազար դրամ</b>
<b>Ակտիվներ</b>			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9	403,238	66,749
Ներդրումային արժեթղթեր	10		
- Ընկերության կողմից պահվող		989,534	360,693
- Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		-	771,767
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12	4,298,046	3,702,099
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	11	160,004	119,677
Այլ ակտիվներ		3,651	6,880
<b>Ընդամենը ակտիվներ</b>		<b>5,854,473</b>	<b>5,027,865</b>
<b>Պարտավորություններ</b>			
Ներգրավված փոխառություններ	13	832,493	485,376
Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերի գծով		-	702,678
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	14	29,333	24,598
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություններ		32,146	12,812
Այլ պարտավորություններ		27,907	27,877
		<b>921,879</b>	<b>1,253,341</b>
<b>Կապիտալ</b>			
Կանոնադրական կապիտալ	15	4,576,800	3,621,600
Լրացուցիչ կապիտալ		51,513	48,565
Իրական արժեքի պահուստ ներդրումային արժեթղթերի գծով		125,696	89,502
Կուտակված շահույթ		178,585	14,857
		<b>4,932,594</b>	<b>3,774,524</b>
<b>Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ</b>		<b>5,854,473</b>	<b>5,027,865</b>

**«Նորման Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ**

**Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ**

	<b>2020թ. հազ. դրամ</b>	<b>2019թ. հազ. դրամ</b>
<b>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</b>		
Ստացված տոկոսներ	493,651	327,578
Վճարված տոկոսներ	(17,383)	(18,694)
Ստացված կոմիսիոն գումարներ	52,419	32,553
Վճարված կոմիսիոն գումարներ	(523)	(1,779)
Ջուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	6,152	4,226
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	(166,797)	(122,159)
Ստացված այլ եկամուտ	2,339	4,606
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(93,953)	(63,892)
Վճարված շահութահարկ	(20,499)	-
	<b>255,406</b>	<b>162,439</b>
<b>Ջուտ գործառնական ակտիվների (աճ)/ նվազում</b>		
Բանկային ավանդներ	-	400,000
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(602,860)	(2,015,671)
Ներդրումային արժեթղթեր	229,347	(699,397)
Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերի գծով	(702,678)	702,072
Այլ ակտիվներ	3,229	(1,909)
Այլ պարտավորություններ	(3,739)	1,330
<b>Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսք</b>	<b>(821,295)</b>	<b>(1,451,136)</b>
<b>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</b>		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(47,043)	(27,801)
<b>Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսք</b>	<b>(47,043)</b>	<b>(27,801)</b>
<b>Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</b>		
Կանոնադրական կապիտալի համալրում	955,200	1,420,800
Փոխառությունների ստացում	287,437	-
Վճարված շահութաբաժիններ	(13,801)	-
Վարձակալության գծով պարտավորության մայր գումարի մարում	(18,863)	(11,861)
Վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսագումարի մարում	(8,120)	(5,869)
<b>Ֆինանսավորման գործունեությունից զուտ դրամական հոսք</b>	<b>1,201,853</b>	<b>1,403,070</b>
<b>Դրամարկղում և բանկերում մնացորդների զուտ նվազում</b>	<b>333,515</b>	<b>(75,867)</b>
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	2,792	(1,450)
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա սկզբում	67,023	144,340
<b>Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա վերջում (ծանոթագրություն 9)</b>	<b>403,330</b>	<b>67,023</b>

**«Նորման Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ**

**Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

	Կանոնադրական և կապիտալ հազ. դրամ	Լրացուցիչ կապիտալ հազ. դրամ	Իրական արժեքի պահուստ ներդրումային արժեթղթերի գծով հազ. դրամ	Կուտակված շահույթ/ (վնաս) հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
<b>Մնացորդը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ</b>	<b>2,200,800</b>	<b>47,380</b>	<b>4,572</b>	<b>(44,599)</b>	<b>2,208,153</b>
<b>Ընդամենը համապարփակ եկամուտ</b>					
Տարվա շահույթ	-	-	-	59,456	59,456
<b>Այլ համապարփակ եկամուտ</b>					
Իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	103,434	-	103,434
Իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ շահութահարկ	-	-	(18,504)	-	(18,504)
<b>Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>84,930</b>	<b>-</b>	<b>84,930</b>
<b>Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ եկամուտ</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>84,930</b>	<b>59,456</b>	<b>144,386</b>
<b>Բաժնետերերի հետ գործարքներ</b>					
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում	1,420,800	-	-	-	1,420,800
Լրացուցիչ կապիտալ	-	1,185	-	-	1,185
<b>Ընդամենը բաժնետերերի հետ գործարքներ</b>	<b>1,420,800</b>	<b>1,185</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>1,421,985</b>
<b>Մնացորդը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>	<b>3,621,600</b>	<b>48,565</b>	<b>89,502</b>	<b>14,857</b>	<b>3,774,524</b>
<b>Ընդամենը համապարփակ եկամուտ</b>					
Տարվա շահույթ	-	-	-	177,529	177,529
<b>Այլ համապարփակ եկամուտ</b>					
Իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	44,139	-	44,139
Իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ շահութահարկ	-	-	(7,945)	-	(7,945)
<b>Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>36,194</b>	<b>-</b>	<b>36,194</b>
<b>Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ եկամուտ</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>36,194</b>	<b>177,529</b>	<b>213,723</b>
<b>Բաժնետերերի հետ գործարքներ</b>					
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում	955,200	-	-	-	955,200
Վճարված շահաբաժիններ	-	-	-	(13,801)	(13,801)
Լրացուցիչ կապիտալի ավելացում բաժնետիրոջ կողմից տրված փոխառության գեղչումից, հարկումից հետո	-	2,948	-	-	2,948
<b>Ընդամենը բաժնետերերի հետ գործարքներ</b>	<b>955,200</b>	<b>2,948</b>	<b>-</b>	<b>(13,801)</b>	<b>944,347</b>
<b>Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>	<b>4,576,800</b>	<b>51,513</b>	<b>125,696</b>	<b>178,585</b>	<b>4,932,594</b>



## Բովանդակություն

1.	Ընկերության վերաբերյալ .....	10
2.	Պատրաստման հիմունքներ .....	11
3.	Նշանակալի հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ .....	13
4.	Ֆինանսական գործիքներ - ռիսկերի կառավարում .....	14
5.	Զուտ տոկոսային եկամուտ .....	22
6.	Արժեզրկումից կորուստներ, զուտ .....	23
7.	Վարչական ծախսեր .....	23
8.	Շահութահարկի գծով ծախս .....	23
9.	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ .....	24
10.	Ներդրումային արժեթղթեր .....	24
11.	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ .....	26
12.	Վարկեր հաճախորդներին .....	27
13.	Ներգրավված փոխառություններ .....	31
14.	Հետաձգված հարկային պարտավորություն .....	34
15.	Կանոնադրական կապիտալ .....	35
16.	Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ .....	35
17.	Պայմանական պարտավորություններ .....	36
18.	Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր .....	36
19.	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն .....	36
	Հավելված Ա. Իրական արժեքի չափման բացահայտումներ .....	42

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ**

**1. Ընկերության վերաբերյալ**

«Նորման Կրեդիտ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն) ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի 27.04.2018թ-ի թիվ 53Ա որոշմամբ գրանցվել և լիցենզավորվել է որպես «ՆՈՐՄԱՆ ԿՐԵԴԻՏ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի: Ընկերությունն իր գործունեությունը ծավալում է 2018 թվականի հունիսի 1-ից, որի հիմնական գործունեությունը սպառողական, հիփոթեքային և ձեռնարկատիրական վարկերի տրամադրումն է անհատներին և իրավաբանական անձանց Հայաստանի Հանրապետությունում:

Ընկերության միակ բաժնետերն է հանդիսանում «Օդեսսնուս Էյ ԲԻ» ՍՊ ընկերությունը (գրանցված՝ Շվեդիայի Թագավորությունում 06.05.2013թ.), որին պատկանում է ընկերության 100% բաժնեմասը:

Ընկերությունն իր գործունեությունը ծավալում է ՀՀ, ք. Երևան, Մայաթ-Նովա պողոտա 12, 3 տարածք հասցեում գտնվող գլխավոր գրասենյակի, Կոմիտասի 34, 55 և Զորավար Ադրանիկի 113/1 տարածքներում գտնվող մասնաճյուղերի միջոցով:

**Հայաստանի գործարար միջավայրը**

Կազմակերպությունը իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Կազմակերպության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն ենթակա են տարբեր մեկնաբանությունների և հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են ղեկավարության գնահատականը Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության վերաբերյալ: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

Նոր տիպի Կորոնավիրուսի (COVID-19) լայն աշխարհագրական տարածումը հաշվեկշռային ժամանակահատվածում և դրա ներխուժումը ՀՀ տարածք, ինչպես նաև Հայաստանի ամբողջ տարածքում 2020 թվականի մարտի 16-ից մինչև ապրիլի 14-ը արտակարգ դրություն սահմանելու մասին ՀՀ Կառավարության որոշումը զգալի ազդեցություն են ունեցել Հայաստանի տնտեսության վրա: Համավարակի կանխարգելմանն ուղղված միջոցառումների անցկացման՝ այդ թվում ճանապարհորդության արգելման, կարանտինի, ոչ հիմնական ծառայությունների մատուցման ժամանակավոր արգելման հետևանքով բազմաթիվ ընկերություններ և անհատներ հարկադրված են եղել երկարաժամկետ կամ անորոշ ժամանակահատվածով սահմանափակել կամ դադարեցնել իրենց գործունեությունը, ինչի հետևանքով ՀՀ Կառավարությունը ձեռնարկել է տնտեսական միջոցառումների ծրագրեր՝ համավարակի տնտեսական ազդեցության չեզոքացման նպատակով: Համաճարակի հետագա տևողությունը և ազդեցությունը, ինչպես նաև հիմնախնդրի հաղթահարմանն ուղղված միջոցառումների արդյունավետությունը այս պահին շարունակում է մնալ անորոշ:

Ի լրումն, 2020 թվականի սեպտեմբերի 27-ին Ադրբեյջանի սանձազերծած պատերազմն ընդդեմ Արցախի հանրապետության, ստեղծել է տնտեսական և քաղաքական ճգնաժամերի էական նախադրյալներ, որը որպես հետևանք առաջացրել է դրամի նկատմամբ դոլարի փոխարժեքի արժևորման, ներդրողների ընդհանուր տրամադրվածության նվազման և ֆինանսական շուկաներում անորոշությունների և տատանումների ավելացման:

Այսպիսի գործառնական միջավայրն էական ազդեցություն ունի Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա: Ընկերությունը ձեռնարկում է անհրաժեշտ միջոցառումներ Ընկերության գործունեության կայունությունն ապահովելու նպատակով, այդուհանդերձ, ելնելով

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

իրադարձությունների զարգացման անկանխատեսելիությունից՝ Ղեկավարությունը հնարավորություն չունի արժանահավատ գնահատական տալ, թե նման հանգամանքները ինչ ազդեցություն կունենան Ընկերության հետագա տարիների ֆինանսական վիճակի վրա:

**2. Պատրաստման հիմունքներ**

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների, հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների (ՀՀՄՍ) և դրանց մեկնաբանությունների (հավաքականորեն՝ ՖՀՄՍ-ներ) պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար որդեգրված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները ներկայացված են Ծանոթագրություն 20-ում: Դրանք հետևողականորեն կիրառվել են ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար, եթե այլ բան նշված չէ:

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը հանդիսանում է նաև Ընկերության գործառնական արժույթը: Գումարային արժեքները կլորացվել են հազարներով, եթե այլ բան նշված չէ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս անհրաժեշտ է կատարել հաշվապահական հաշվառման նշանակալի գնահատումներ և դատողություններ: Վերջիններիս կիրառման ոլորտները և ազդեցությունը բացահայտված են Ծանոթագրություն 3-ում:

***Չափման հիմքերը***

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի հիման վրա:

***Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ***

***ա. 2020թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտած նոր ստանդարտներ, մեկնաբանություններ և փոփոխություններ***

2020թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտած նոր ստանդարտներ, մեկնաբանություններ և փոփոխություններ

- Բիզնեսի սահմանում (ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ)
- Նպատակային տոկոսադրույթի փոփոխություն – IBOR «Փուլ 2» (Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9-ում, ՀՀՄՍ 39-ում և ՖՀՄՍ 7-ում)
- COVID 19-ի հետ կապված վարձակալության արտոնություններ (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- ՀՀՀՄ 1-ի Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում և ՀՀՄՍ 8 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, Հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխություններ և սխալներ (փոփոխություն-բացահայտման նախաձեռնություն-նյութի սահմանում)
- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային շրջանակի վերանայումներ:

Նշված ստանդարտները նշանակալի ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

---

***բ) Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող ՖՀՄՄ-ների նոր ստանդարտներ և փոփոխություններ***

Առկա են ՀՀՄՄԽ-ի կողմից հրապարակված մի շարք ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք ուժի մեջ են ապագա հաշվետու ժամանակաշրջաններում, որոնք խումբը որոշել է չընդունել դեռևս:

Հետևյալ փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնելու 2022 թվականի հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակահատվածի համար, բայց որոնք էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության վրա:

- Անբարենպաստ պայմանագրեր – Պայմանագրի իրականացման ծախսեր (Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 37-ում)
- Հիմնական միջոցներ. Նախագործարկման իրացումներ (Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 16-ում)
- ՖՀՄՄ-ներում տարեկան բարեփոխումներ 2018-2020 (Փոփոխություններ ՖՀՄՄ 1-ում, ՖՀՄՄ 9-ում, ՖՀՄՄ 16-ում և ՀՀՄՄ 41-ում)
- Հայեցակարգային Շրջանակին հղումներ (Փոփոխություններ ՖՀՄՄ 3-ում)
- «Ապահովագրական պայմանագրեր» ՖՀՄՄ 17:

2020 թվականի հունվարին ՀՀՄՄԽ-ն փոփոխություններ կատարեց ՀՀՄՄ 1-ում, որոնք հստակեցնում են չափորոշիչները, ըստ որոնց որոշվում են պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ: Այս փոփոխություններով պարզ է դառնում, որ ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգումը հիմնված է այն բանի վրա, թե արդյո՞ք կազմակերպությունը իրավունք ունի հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում հետաձգել պարտավորության մարումը հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո առնվազն տասներկու ամիս, թե ոչ: Փոփոխությունները նաև հստակեցնում են, որ «հաշվարկը» ներառում է դրամական միջոցների, ապրանքների, ծառայությունների կամ բաժնային գործիքների փոխանցում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ բաժնային գործիքների փոխանցման պարտավորությունը ծագում է վերափոխման առանձնահատկությունից, որը դասվում է որպես սեփական կապիտալի գործիք և առանձնացված է բարդ ֆինանսական գործիքի պարտավորության բաղադրիչից: Փոփոխությունները ի սկզբանե պետք ուժի մեջ մտնելու 2022 թվականի հունվարի 1-ից, սակայն 2020 թվականի մայիսին, ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը հետաձգվեց 2023 թվականի հունվարի 1-ից:

Ընկերությունը չի կարծում, որ ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան իրենց պարտավորությունների դասակարգման վրա:

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

**3. Նշանակալի հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ**

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ կատարած դատողությունների, գնահատումների և ենթադրությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք առավել էական ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է ստորև՝

- *Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում.* այն բիզնես մոդելի գնահատումը, որի շրջանակներում պահվում են ակտիվները և պայմանագրային դրույթների գնահատումը, որոշելու համար, թե արդյոք որոշակի ամսաթվերին առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 20;
- *Ֆինանսական գործիքների արժեզրկում.* գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկն էականորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, միևնույն պարտքային ռիսկի բնութագիր ունեցող ակտիվների խմբավորումը, սպասվելիք պարտքային վնասի գնահատումը՝ այդ թվում ապագայի կանխատեսմանը վերաբերող տեղեկատվության օգտագործմամբ;
- *Վարձակալություն* - Վարձակալության ժամկետի որոշումը որոշ վարձակալությունների դեպքում, երբ Ընկերությունը հանդես է գալիս որպես վարձակալ, վարձակալության գծով պարտավորության զեղչման տոկոսադրույքի որոշումը (ծնթ. 15):

***Իրական արժեքի չափում***

Մի շարք ակտիվներ և պարտավորություններ պահանջվում է չափել իրական արժեքով և/կամ բացահայտել դրանց իրական արժեքը Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում:

Ընկերության ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափման համար հնարավորինս օգտագործվում են շուկայական դիտարկելի ելակետային տվյալներ: Իրական արժեքի չափման համար օգտագործվող ելակետային տվյալները դասակարգվում են ըստ տարբեր մակարդակների՝ կախված նրանից, թե որքանով են գնահատման մեթոդի մեջ օգտագործվող տվյալները դիտարկելի («իրական արժեքի հիերարխիա»):

- *Մակարդակ 1. Նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չճշգրտված):*
- *Մակարդակ 2. Ուղղակի կամ անուղղակիորեն դիտարկելի ելակետային տվյալներ՝ բացառությամբ 1-ին մակարդակում ներառվող գնանշվող գներից:*
- *Մակարդակ 3. Ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ (այսինքն՝ հիմնված չեն շուկայական տվյալների վրա):*

Ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգումը վերոնշյալ մակարդակներում հիմնվում է ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալների վրա, որոնք ունեն զգալի ազդեցություն իրական արժեքի չափման վրա: Տեղափոխությունը մի մակարդակից մյուսը ճանաչվում է այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում այն տեղի է ունենում:

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

**4. Ֆինանսական գործիքներ - ռիսկերի կառավարում**

Իր գործունեության արդյունքում Ընկերությունը կարող է ենթարկվել ֆինանսական գործիքներին վերաբերող հետևյալ ռիսկերին՝

- Վարկային ռիսկ;
- Իրական արժեքի կամ դրամական միջոցների հոսքերի տոկոսադրույքային ռիսկ;
- Արտարժույթային ռիսկ;
- Իրացվելիության ռիսկ;

Ընկերությունը կարող է ենթարկվել իր կողմից ֆինանսական գործիքների օգտագործումից առաջացող ռիսկերի, ինչպես բնորոշ է մյուս բոլոր ձեռնարկատիրական գործունեություններին: Սույն ծանոթագրությունում ներկայացված են Ընկերության նպատակները, քաղաքականությունը, ռիսկերի կառավարման գործընթացները և դրանց չափման մեթոդները: Սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված է քանակական տեղեկատվություն վերոնշյալ ռիսկերի վերաբերյալ:

Ֆինանսական գործիքներից առաջացող ռիսկերի, Ընկերության նպատակների, քաղաքականության, ռիսկերի կառավարման գործընթացների և դրանց չափման մեթոդների հետ կապված նախորդ ժամանակաշրջանների համեմատ էական փոփոխություններ չեն գրանցվել:

***(ա) Հիմնական ֆինանսական գործիքներ***

Ընկերության հիմնական ֆինանսական գործիքները, որոնցից առաջանում են ֆինանսական գործիքների ռիսկեր, ներկայացված են ստորև.

- Հաճախորդներին տրված վարկեր
- Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ
- Ներդրումային արժեթղթեր
- Ներգրավված փոխառություններ
- Պարտավորություններ հետզնման պայմանագրերի գծով:
- Վարձակալական պարտավորություններ

***(բ) Ֆինանսական գործիքներ ըստ կատեգորիաների***

**Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ**

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,298,046	3,702,099
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	403,238	66,749
	<b>4,701,284</b>	<b>3,768,848</b>

**Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ**

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ներդրումային արժեթղթեր	989,534	1,132,460
	<b>989,534</b>	<b>1,132,460</b>



**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

**Ամորտիզացված արժեքով չհավվող ֆինանսական պարտավորություններ**

	<b>2020թ. հազ. դրամ</b>	<b>2019թ. հազ. դրամ</b>
Ներգրավված փոխառություններ	832,493	485,376
Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերի գծով	-	702,678
	<b>832,493</b>	<b>1,188,054</b>

**(գ) Իրական արժեքով չհավվող ֆինանսական գործիքներ**

Իրական արժեքով չհավվող ֆինանսական գործիքները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, ներդրումային արժեթղթերը, հաճախորդներին տրված վարկերը, հետգնման պայմանագրերը և ներգրավված փոխառությունները:

Հավելված Ա-ում ներկայացված են իրական արժեքի հիերարխիայի, գնահատման մեթոդների և վարկերի ու փոխառությունների իրական արժեքի որոշման հետ կապված նշանակալի դիտարկելի ելակետային տվյալների մանրամասներ, որոնք ընդգրկված են իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակում:

**Վարկային ռիսկ**

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնասների ռիսկ է՝ պայմանավորված հաճախորդի կամ ֆինանսական գործիքի կողմերի պայմանագրային պարտականությունների չկատարմամբ:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը վարկերի տրամադրումն է: Համապատասխանաբար, վարկային ռիսկը մեծագույն կարևորություն ունի վարկային կազմակերպությունների ռիսկերի կառավարման մեջ: Զգալի ֆինանսական վնասներից խուսափելու համար Ընկերությունը կիրառում է տարբեր մեթոդներ վարկային ռիսկերը որոշելու և արդյունավետորեն կառավարելու նպատակով:

Վարկավորման ոլորտը ընդհանուր առմամբ հակված է վարկային ռիսկի՝ հաճախորդներին տրամադրվող վարկերի և բանկային ավանդների միջոցով: Ինչ վերաբերում է հաճախորդներին տրված վարկերին, այս ռիսկը կենտրոնացած է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Ռիսկերի կառավարումը և մոնիտորինգն իրականացվում է սահմանված լիազորությունների շրջանակներում: Այս գործընթացներն իրականացվում են վարչության և վարկային կազմակերպության խորհրդի կողմից:

Վարչություն ներկայացվող տեղեկատվությունը վարկային մասնագետի կողմից հաճախորդի նախնական հայտի, նրա բիզնեսի և վարկային ռիսկերի պատշաճ ուսումնասիրության հիման վրա կատարված նախնական վերլուծական տեղեկություններ են, որոնց ճշգրտությունը համեմատական եղանակով ստուգում են նաև վարկային բաժնի մասնագետները: Ի վերջո Վարչության անդամները գնահատում են հայտի համապատասխանությունը սահմանված չափանիշներին (դիմողի վարկային պատմությունը, ֆինանսական վիճակը, մրցակցային ունակությունը և այլն):

Վարչության նախագահը կոչված է բացահայտելու գործառնական, վարկային, պրոդուկտային ռիսկերի բացահայտման համար:

Ընկերության վարկերի տրամադրման և սպասարկման ընթացակարգի համաձայն վարկային մասնագետները, գործառնական բաժինը, անվտանգությունը համապատասխանաբար ուսումնասիրում են ժամկետանց վարկերի վերլուծությունը և հետամուտ են լինում ժամկետանց վարկերի հավաքագրման ուղղությամբ: Վարչության նախագահի վերահսկողությամբ իրականացվում է ժամկետանց վարկերի հետ աշխատանքների կազմակերպումը:

Ընկերության բոլոր վարկերը ապահովված են վարկառուների և/կամ այլ անձանց անձնական երաշխավորություններով, անշարժ և շարժական գույքով, ինչպես նաև շրջանառու միջոցներով:

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

**Ընդհանուր նպատակներ, քաղաքականություն և գործընթացներ**

Ընկերության նպատակն է սահմանել քաղաքականություն, որը հնարավորինս կնվազեցնի ռիսկը՝ չանդրադառնալով նրա մրցունակության և ճկունության վրա: Այդ քաղաքականության մանրամասները ներկայացված են ստորև.

**Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը**

Ընկերության պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը զգալիորեն տատանվում է և կախված է անհատական ռիսկերից, և ընդհանուր շուկայական տնտեսության ռիսկերից: Հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով առավելագույն ռիսկը հավասար է այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքին նախքան որևէ հաշվանցում կամ գրավի ազդեցություն հաշվի առնելը:

Ստորև ներկայացված է պարտքային ռիսկին ֆինանսական ակտիվների ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.

	<b>2020թ.</b>	<b>2019թ.</b>
	<b>հազ. դրամ</b>	<b>հազ. դրամ</b>
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,298,046	3,702,099
Ներդրումային արժեթղթեր	989,534	1,132,460
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	379,863	27,102
	<b>5,667,443</b>	<b>4,861,661</b>

**Արժեզրկման պահուստ**

Ընկերությունը սահմանում է պահուստ արժեզրկումից կորուստների գծով, որն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներում սպասվող պարտքային վնասների գնահատումը: Սպասվող պարտքային վնասի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը տես ծանոթագրություն 19-ում:

**Աշխարհագրական կենտրոնացում**

Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումը սահմանափակվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքով:

**Դրամական միջոցներ բանկում**

Ընկերությունը գտնում է, որ դրամական միջոցների կորստի ռիսկը կարելի է համարել աննշան՝ քանի որ Ընկերության կողմից միջոցների տեղաբաշխման համար ընտրված ֆինանսական հաստատությունները վստահելի են և հեղինակավոր:

**Շուկայական ռիսկ**

Շուկայական ռիսկն առաջանում է Ընկերության տոկոսաբեր, առևտրային և արտարժույթային ֆինանսական գործիքներից: Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական միջոցների հոսքերի տատանումների ռիսկն է՝ տոկոսադրույքի (տոկոսադրույքային ռիսկ), արտարժույթային փոխարժեքի (արտարժույթային ռիսկ) կամ այլ շուկայական գործոնների (այլ շուկայական գործոնների ռիսկ) հետևանքով:

**Տոկոսադրույքի ռիսկ**

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում: Ընկերությունը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գծով գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

**Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն**

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծության մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Մինչև 3 ամիս	3-ից 6 Ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավել	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. Դրամ
<b>2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>						
<b>Ակտիվներ</b>						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	403,238	-	-	-	-	403,238
Ներդրումային արժեթղթեր	16,907	6,109	-	-	966,518	989,534
Հաճախորդներին տրված վարկեր	344,858	316,014	436,134	2,556,155	644,885	4,298,046
	<b>765,003</b>	<b>322,123</b>	<b>436,134</b>	<b>2,556,155</b>	<b>1,611,403</b>	<b>5,690,818</b>
<b>Պարտավորություններ</b>						
Ներգրավված փոխառություններ	5,706	30,531	12,444	783,812	-	832,493
	<b>5,706</b>	<b>30,531</b>	<b>12,444</b>	<b>783,812</b>	<b>-</b>	<b>832,493</b>
	<b>759,297</b>	<b>291,592</b>	<b>423,690</b>	<b>1,772,343</b>	<b>1,611,403</b>	<b>4,858,325</b>
	Մինչև 3 ամիս	3-ից 6 Ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավել	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
<b>2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>						
<b>Ակտիվներ</b>						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	66,749	-	-	-	-	66,749
Ներդրումային արժեթղթեր	16,814	8,908	-	-	1,106,738	1,132,460
Հաճախորդներին տրված վարկեր	230,604	250,030	530,794	2,274,026	416,645	3,702,099
	<b>314,167</b>	<b>258,938</b>	<b>530,794</b>	<b>2,274,026</b>	<b>1,523,383</b>	<b>4,901,308</b>
<b>Պարտավորություններ</b>						
Ներգրավված փոխառություններ	4,019	6,388	8,536	466,433	-	485,376
Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերի գծով	702,678	-	-	-	-	702,678
	<b>706,697</b>	<b>6,388</b>	<b>8,536</b>	<b>466,433</b>	<b>-</b>	<b>1,188,054</b>
	<b>(392,530)</b>	<b>252,550</b>	<b>522,258</b>	<b>1,807,593</b>	<b>1,523,383</b>	<b>3,713,254</b>

**Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Ընկերության տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

	31.12.2020թ.		31.12.2019թ.	
	միջին արդյունավետ տոկոսադրույք		միջին արդյունավետ տոկոսադրույք	
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
<b>Տոկոսակիր ակտիվներ</b>				
Ներդրումային արժեթղթեր	11.2	-	10.7	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	23.5	11.0	23.7	10.6
<b>Տոկոսակիր պարտավորություններ</b>				
Ներգրավված փոխառություններ	10.1	4.2	10.1	5.0

**Արտարժույթային ռիսկ**

Արտարժույթային ռիսկն առաջանում է, երբ Ընկերության առանձին կազմակերպությունների գործարքներն արտահայտված են վերջիններիս գործառնական արժույթից տարբեր արժույթով:

2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության զուտ ենթարկվածությունը արտարժույթային ռիսկին ներկայացված է ստորև

Ֆինանսական ակտիվներ/(պարտավորություններ) արտարժույթով

	31.12.2020թ. հազար դրամ	31.12.2019թ. հազար դրամ
<b>ԱՄՆ դոլար</b>		
<b>ԱԿՏԻՎՆԵՐ</b>		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	293,571	1,755
Հաճախորդներին տրված վարկեր	706,331	579,292
<b>Ընդամենը ակտիվներ</b>	<b>999,902</b>	<b>581,047</b>
<b>ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</b>		
Ներգրավված փոխառություններ	745,769	(412,563)
<b>Ընդամենը պարտավորություններ</b>	<b>745,769</b>	<b>(412,563)</b>
<b>Զուտ դիրքը</b>	<b>254,133</b>	<b>168,484</b>

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական գործիքների՝ ՀՀ դրամով չափման համար Ընկերությունը կիրառել է նույն ամսաթվին ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված փոխարժեքը՝ 522.59 դրամ մեկ ԱՄՆ դոլարի դիմաց: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի 10% արժևորման ազդեցությունը ԱՄՆ դոլարով արտահայտված ֆինանսական գործիքների վրա (այլ տվյալիների անփոփոխ մնալու դեպքում) կհանգեցնեք տարվա շահույթի (հարկումից հետո) և զուտ ակտիվների ավելացմանը՝ 25,413 հազար դրամի չափով, իսկ 10% արժեզրկման ազդեցությունը՝ տարվա շահույթի (հարկումից հետո) և զուտ ակտիվների նվազմանը՝ նույն չափով:

**Իրացվելիության ռիսկ**

Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է Ընկերության գործող սեփական միջոցների կառավարումից, ֆինանսական ծախսերից և պարտքային գործիքների հիմնական գումարների մարումներից: Իրացվելիության ռիսկը կապված է Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում մարելու հետ կապված ռժվարությունների հետ:

Համաձայն Ընկերության քաղաքականության՝ Ընկերությունը պետք է ունենա պարտավորությունների մարման համար բավարար դրամական միջոցներ: Այս առումով այն ձգտում է պահպանել բավարար դրամական միջոցներ (կամ համաձայնեցված միջոցներ), որպեսզի

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

առնվազն 45 օրվա ընթացքում կարողանա մարել սահմանված պարտավորությունները: Ընկերությունը նաև փորձում է նվազեցնել իրացվելիության ռիսկը՝ ներգրավելով հաստատուն տոկոսադրույքով փոխառություններ. վերջիններիս մասին ներկայացվել է «Տոկոսադրույքային ռիսկ» բաժնում:

Ընկերության իրացվելիության ռիսկը կառավարվում է Ընկերության գանձապետական գործառնությունի միջոցով: Ցանկացած գործառնության համար Ընկերության կողմից նախատեսվում են համապատասխան միջոցներ, որոնց գումարը կախված է բյուջեից: Բյուջեն հաստատվում է Խորհրդի կողմից՝ այսպիսով հնարավոր դարձնելով դրամական միջոցների գծով Ընկերության կարիքների կանխատեսումը: Երբ գումարը գերազանցում է որոշակի սահմանաչափը, անհրաժեշտ է ստանալ նաև Խորհրդի հաստատումը:

Ստորև ներկայացված են Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունների (չգեղջված պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր) մարման պայմանագրային ժամկետները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	Մինչև 1 ամիս հազ. դրամ	1-ից 3 ամիս հազ. դրամ	3-ից 12 ամիս հազ. դրամ	1-ից 5 տարի հազ. դրամ	Ընդամենը հազ.դրամ	Հաշվեկշ- ռային արժեք հազ. դրամ
<b>2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>						
Վարկեր և փոխառություններ	2,591	5,164	42,278	909,232	959,265	832,493
	<b>2,591</b>	<b>5,164</b>	<b>42,278</b>	<b>909,232</b>	<b>959,265</b>	<b>832,493</b>

Ստորև ներկայացված են Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունների (չգեղջված պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր) մարման պայմանագրային ժամկետները 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	Մինչև 1 ամիս հազ. դրամ	1-ից 3 ամիս հազ. դրամ	3-ից 12 ամիս հազ. դրամ	1-ից 5 տարի հազ. դրամ	Ընդամենը հազ.դրամ	Հաշվեկշ- ռային արժեք հազ. դրամ
<b>2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>						
Վարկեր և փոխառություններ	1,915	3,830	26,374	547,727	579,846	485,376
Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերի գծով	703,890	-	-	-	703,890	702,678
	<b>705,805</b>	<b>3,830</b>	<b>26,374</b>	<b>547,727</b>	<b>1,283,736</b>	<b>1,188,054</b>

**«Նորման Կրեդիտ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ**

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն՝ ըստ հաշվեկշռային հոդվածների ներկայացվում է ստորև՝ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Մինչև 1 ամիս հազ. դրամ	1-ից 3 ամիս հազ. դրամ	3-ից 12 ամիս հազ. դրամ	1-ից 5 տարի հազ. դրամ	5 տարուց ավելի հազ. դրամ	Ժամկետանց հազ. դրամ	Անժամկետ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
<b>Ակտիվներ</b>								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	403,238	-	-	-	-	-	-	403,238
Ներդրումային արժեթղթեր	-	16,907	6,109	-	966,518	-	-	989,534
Հաճախորդներին տրված վարկեր	120,931	223,926	731,535	2,556,155	644,886	20,613	-	4,298,046
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	160,004	160,004
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	3,651	3,651
<b>Ընդամենը ակտիվներ</b>	<b>524,169</b>	<b>240,833</b>	<b>737,644</b>	<b>2,556,155</b>	<b>1,611,404</b>	<b>20,613</b>	<b>163,655</b>	<b>5,854,473</b>
<b>Պարտավորություններ</b>								
Ներգրավված փոխառություններ	-	5,706	42,975	783,812	-	-	-	832,493
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	29,333	-	-	29,333
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություններ	-	-	32,146	-	-	-	-	32,146
Այլ պարտավորություններ	-	-	-	-	-	-	27,907	27,907
<b>Ընդամենը պարտավորություններ</b>	<b>-</b>	<b>5,706</b>	<b>75,121</b>	<b>783,812</b>	<b>29,333</b>	<b>-</b>	<b>27,907</b>	<b>921,879</b>
<b>Զուտ դիֆֆ</b>	<b>524,169</b>	<b>235,127</b>	<b>662,523</b>	<b>1,772,343</b>	<b>1,582,071</b>	<b>20,613</b>	<b>135,748</b>	<b>4,932,594</b>



«Նորման Կրեդիտ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն՝ ըստ հաշվեկշռային հոդվածների ներկայացվում է ստորև՝ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Մինչև 1 ամիս հազ. դրամ	1-ից 3 ամիս հազ. դրամ	3-ից 12 ամիս հազ. դրամ	1-ից 5 տարի հազ. դրամ	5 տարուց ավելի հազ. դրամ	Ժամկետանց հազ. դրամ	Անժամկետ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
<b>Ակտիվներ</b>								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	66,749	-	-	-	-	-	-	66,749
Ներդրումային արժեթղթեր	-	-	25,722	-	1,106,738	-	-	1,132,460
Հաճախորդներին տրված վարկեր	67,709	162,895	778,343	2,274,027	416,644	2,481	-	3,702,099
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	119,677	119,677
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	6,880	6,880
<b>Ընդամենը ակտիվներ</b>	<b>134,458</b>	<b>162,895</b>	<b>804,065</b>	<b>2,274,027</b>	<b>1,523,382</b>	<b>2,481</b>	<b>126,557</b>	<b>5,027,865</b>
<b>Պարտավորություններ</b>								
Ներգրավված փոխառություններ	-	4,019	14,924	466,433	-	-	-	485,476
Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերի գծով	702,678	-	-	-	-	-	-	702,678
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	24,598	-	-	24,598
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություններ	-	-	12,812	-	-	-	-	12,812
Այլ պարտավորություններ	-	-	-	-	-	-	27,877	27,877
<b>Ընդամենը պարտավորություններ</b>	<b>702,678</b>	<b>4,019</b>	<b>27,736</b>	<b>466,433</b>	<b>24,598</b>	<b>-</b>	<b>27,877</b>	<b>1,253,441</b>
<b>Զուտ դիրք</b>	<b>(568,220)</b>	<b>158,876</b>	<b>776,329</b>	<b>1,807,594</b>	<b>1,498,784</b>	<b>2,481</b>	<b>98,680</b>	<b>3,774,424</b>

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

*Կապիտալի ռիսկի կառավարում*

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալն՝ ապահովելու Ընկերության գործունեության անընդհատության սկզբունքը մինևույն ժամանակ առավելագույնի հասցնելով շահագրգիռ կողմերի հատույցը ներգրաված և սեփական միջոցների մնացորդների օպտիմալացման ճանապարհով: ՀՀ կենտրոնական բանկը Ընկերության համար սահմանում է վերահսկում է կապիտալի պահանջները: Ըստ ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված ներկայումս գործող կապիտալի պահանջների էթե վարկային կազմակերպությունները կանխիկ ձևով գնում և/կամ վաճառում են արտարժույթ, 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետք է ապահովեն 1,000,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն ընդհանուր կապիտալ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 1,000,000 հազար դրամ):

Ըստ ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված ներկայումս գործող կապիտալի պահանջների, ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետք է ապահովեն սահմանված նվազագույն մակարդակից բարձր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը (կանոնադրական կապիտալի գործակից): 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նվազագույն մակարդակը կազմում է 10% (2019 թվական՝ 10%): Կազմակերպությունը համապատասխանում է կանոնադրական կապիտալի գործակցին 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Հետևյալ աղյուսակը վերլուծում է Ընկերության զուտ պարտքի և սեփական կապիտալի հարաբերակցությունը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<b>31.12.2020թ. հազ. դրամ</b>	<b>31.12.2019թ. հազ. դրամ</b>
Ներգրավված փոխառություններ	832,493	485,376
Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերի գծով	-	702,678
Հանած դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	403,238	66,749
<b>Զուտ պարտք</b>	<b>429,255</b>	<b>1,121,305</b>
Սեփական կապիտալ	<b>4,932,594</b>	<b>3,774,524</b>
<b>Զուտ պարտքի և սեփական կապիտալի հարաբերակցություն</b>	<b>0.10</b>	<b>0.30</b>

2020թ. պարտքի և կապիտալի հարաբերակցության նվազումը հիմնականում պայմանավորված է սեփական կապիտալի աճով, որն էլ իր հերթին պայմանավորված է շահույթով:

**5. Զուտ տոկոսային եկամուտ**

	<b>2020թ. հազ. դրամ</b>	<b>2019թ. հազ. դրամ</b>
<b>Տոկոսային եկամուտ</b>		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	443,340	260,163
Ներդրումային արժեթղթեր	97,900	69,984
Բանկային ավանդներ և ընթացիկ հաշիվ	1,645	3,136
	<b>542,885</b>	<b>333,283</b>
<b>Տոկոսային ծախս</b>		
Ներգրավված փոխառություններ	(21,722)	(19,845)
Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերի գծով	(4,295)	(10,670)
Պարտավորություններ վարձակալության գծով	(8,120)	(5,869)
	<b>(34,137)</b>	<b>(36,384)</b>
<b>Զուտ տոկոսային եկամուտ</b>	<b>508,748</b>	<b>296,899</b>

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

6. Արժեզրկումից կորուստներ, զուտ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Տրամադրված վարկերի պահուստի աճ	85,504	45,570
Բանկային ավանդների պահուստի հակադարձում	-	(2,092)
Ներդրումային արժեթղթերի պահուստի աճ	8,825	611
Ներդրումային արժեթղթերի արժեզրկում	2,804	-
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների պահուստի աճ/(նվազում)	92	(291)
Այլ	2,590	-
	<b>99,818</b>	<b>43,798</b>

7. Վարչական ծախսեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն, ամորտիզացիա	39,491	22,653
Վարկի տրամադրման գծով ծախսեր	20,554	17,622
Գովազդի և մարքեթինգի ծախսեր	7,808	11,532
Պահպանության ծախսեր	13,884	8,888
Զփոխհատուցվող հարկեր ու տուրքեր	9,296	7,256
Գրասենյակային ծախսեր	24,360	7,111
Ծրագրի սպասարկման ծախսեր	5,373	3,963
Աուդիտ, խորհրդատվություն	3,375	2,450
Վարձակալություն	132	-
Այլ	9,168	5,070
	<b>133,441</b>	<b>86,545</b>

8. Շահութահարկի գծով ծախս

	31.12.2020թՈ հազ. դրամ	31.12.2019թ հազ. դրամ
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	39,823	12,812
Հետաձգված հարկի գծով ծախս/(եկամուտ) (Ծան.14)	(3,847)	5,304
	<b>35,976</b>	<b>18,116</b>

Հաշվետու տարվա համար Հայաստանի Հանրապետության Հարկային օրենսգրքի համաձայն շահութահարկի դրույքաչափը սահմանված է 18% (2019թ.-20%):

Հաշվետու տարվա շահութահարկը հաշվարկվել է կիրառելով 18% դրույքը, ինչպես նաև 31.12.2020թ.-ի դրությամբ հետաձգված հարկային ակտիվը հաշվարկվել է կիրառելով 18% դրույքը:

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	2020թ.		2019թ.	
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%
<b>Շահույթ հարկումից առաջ</b>	<b>213,505</b>		<b>77,572</b>	
Շահութահարկի գծով ծախս	38,431	18.0%	15,514	20.0%
Հարկային նպատակով չնվազեցվող ծախսեր, զուտ	(2,455)	(1.1%)	1,968	2.5%
Հարկային օրենսդրության փոփոխության ազդեցությունը	-	-	634	0.8%
Շահութահարկի գծով ծախս և արդյունավետ հարկային դրույք	<b>35,976</b>	<b>16.9%</b>	<b>18,116</b>	<b>23.3%</b>

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

9. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	31.12.2020թ. հազ. դրամ	31.12.2019թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկում	23,375	39,646
Ընթացիկ հաշիվներ ՀՀ բանկերում	379,955	27,376
<b>Ընդամենը դրամական միջոցներ դրամական միջոցների հաշվետվություններում</b>	<b>403,330</b>	<b>67,023</b>
Պարտքային կորստի պահուստ	(92)	(274)
	<b>403,238</b>	<b>66,749</b>

10. Ներդրումային արժեթղթեր

	31.12.2020թ. հազ. դրամ	31.12.2019թ. հազ. դրամ
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր - ՀՀ Կառավարության թողարկած պետական պարտատոմսեր		
- Ընկերության կողմից պահվող	989,534	360,693
- Հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	-	771,767
	<b>989,534</b>	<b>1,132,460</b>
Պարտքային կորստի պահուստ	(11,404)	(2,579)

Պարտատոմսերի տարեկան շարժը հետևյալն է.

	31.12.2020թ. հազ. դրամ	31.12.2019թ. հազ. դրամ
Սկզբնական մնացորդ	1,132,460	330,240
Ձեռքբերում	-	687,858
Օտարում	(182,116)	(39,473)
Իրական արժեքի փոփոխություն	44,139	102,823
Տոկոսի հաշվեգրում	97,900	69,984
Հաշվեգրված տոկոսի ստացում	(100,045)	(18,972)
Արժեզրկման ճանաչում	(2,804)	-
	<b>989,534</b>	<b>1,132,460</b>

Ստորև բերված աղյուսակներում ներկայացված են ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար.

	Փուլ 1 հազար դրամ	Փուլ 2 հազար դրամ	Փուլ 3 հազար դրամ	Ընդամենը հազար դրամ
<b>Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր</b>				
<b>Մնացորդը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ</b>	<b>(2,579)</b>	-	-	<b>(2,579)</b>
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(8,825)	-	-	(8,825)
Ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-
Մարված ակտիվներ	-	-	-	-
<b>Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>	<b>(11,404)</b>	-	-	<b>(11,404)</b>

«Նորման Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

	Փուլ 1 հազար դրամ	Փուլ 2 հազար դրամ	Փուլ 3 հազար դրամ	Ընդամենը հազար դրամ
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
<b>Մնացորդը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ</b>	<b>(1,968)</b>	-	-	<b>(1,968)</b>
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	1,149	-	-	1,149
Ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(1,760)	-	-	(1,760)
Մարված ակտիվներ	-	-	-	-
<b>Մնացորդը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>	<b>(2,579)</b>	-	-	<b>(2,579)</b>

«Նորման Կրեդիտ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

11. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Համակարգչ. Սարքավ. հազ.դրամ	Գրասեն. գույք հազ.դրամ	Այլ տնտեսական գույք հազ.դրամ	Համակարգչ. ծրագրեր հազ.դրամ	Օգտագործման իրավունքով ակտիվներ հազ.դրամ	Վարձակալված տարածքների բարելավումներ հազ.դրամ	Ընդամենը հազ.դրամ
<b>Սկզբնական արժեք</b>							
<b>Մնացորդը առ 01.01.2019թ.</b>	<b>10,418</b>	<b>8,649</b>	<b>7,958</b>	<b>7,353</b>	-	-	<b>34,378</b>
ՕԻԱ-ի սկզբնական ճանաչում	-	-	-	-	84,674	-	84,674
Ձեռքբերում	4,173	3,575	3,876	7,400	-	8,777	27,801
Դուրսգրում	-	-	-	(500)	-	-	(500)
<b>Մնացորդը առ 31.12.2019թ.</b>	<b>14,591</b>	<b>12,224</b>	<b>11,834</b>	<b>14,253</b>	<b>84,674</b>	<b>8,777</b>	<b>146,353</b>
ՕԻԱ-ի ավելացում	-	-	-	-	32,774	-	-
Ձեռքբերում	18,756	6,403	4,234	6,000	-	11,650	79,817
<b>Մնացորդը առ 31.12.2020թ.</b>	<b>33,347</b>	<b>18,627</b>	<b>16,068</b>	<b>20,253</b>	<b>117,448</b>	<b>20,427</b>	<b>226,170</b>
<b>Կուտակված մաշվածություն</b>							
<b>Մնացորդը առ 01.01.2019թ.</b>	<b>(1,876)</b>	<b>(1,246)</b>	<b>(585)</b>	<b>(816)</b>	-	-	<b>(4,523)</b>
Տարվա ծախս	(3,518)	(1,541)	(1,333)	(1,267)	(14,744)	(250)	(22,653)
Դուրսգրում	-	-	-	500	-	-	500
<b>Մնացորդը առ 31.12.2019թ.</b>	<b>(5,394)</b>	<b>(2,787)</b>	<b>(1,918)</b>	<b>(1,583)</b>	<b>(14,744)</b>	<b>(250)</b>	<b>(26,676)</b>
Տարվա ծախս	(5,151)	(2,329)	(1,946)	(5,462)	(22,400)	(2,202)	(39,490)
<b>Մնացորդը առ 31.12.2020թ.</b>	<b>(10,545)</b>	<b>(5,116)</b>	<b>(3,864)</b>	<b>(7,045)</b>	<b>(37,144)</b>	<b>(2,452)</b>	<b>(66,166)</b>
<b>Զուտ հաշվեկշռային արժեք</b>							
Մնացորդը առ 01.01.2019թ.	8,542	7,403	7,373	6,537	-	-	29,855
<b>Մնացորդը առ 31.12.2019թ.</b>	<b>9,197</b>	<b>9,437</b>	<b>9,916</b>	<b>12,670</b>	<b>69,930</b>	<b>8,527</b>	<b>119,677</b>
<b>Մնացորդը առ 31.12.2020թ.</b>	<b>22,802</b>	<b>13,511</b>	<b>12,204</b>	<b>13,208</b>	<b>80,304</b>	<b>17,975</b>	<b>160,004</b>

Ընկերությունը վարձակալում է իր գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղի տարածքները, վարձակալության ժամկետը կազմում է մինչև 2023-2025 թվականները: Վերևում բերված աղյուսակը ներկայացնում է օգտագործման իրավունքի ակտիվների շարժը տարվա ընթացքում: Ծանոթագրություն 13-ում ներկայացված է վարձակալության գծով պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվություն:



Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

12. Վարկեր հաճախորդներին

Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	31.12.2020թ. հազար դրամ	31.12.2019թ. հազար դրամ
<b>Իրավաբանական անձանց տրված բիզնես վարկեր</b>		
Բիզնես վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	2,173,517	2,124,624
<b>Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր</b>	<b>2,173,517</b>	<b>2,124,624</b>
<b>Անհատներին տրված վարկեր</b>		
Սպառողական վարկեր	1,466,809	1,187,765
Հիփոթեքային վարկեր	746,336	440,146
<b>Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր</b>	<b>2,213,145</b>	<b>1,627,911</b>
<b>Ամորտիզացված արժեքով հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր</b>	<b>4,386,662</b>	<b>3,752,535</b>
Պարտքային կորստի պահուստ	(88,616)	(50,436)
<b>Ամորտիզացված արժեքով հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր</b>	<b>4,298,046</b>	<b>3,702,099</b>

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկային պորտֆելը խմբավորված է երեք փուլերի.

- Փուլ 1-ում ներառված են այն վարկերը, որոնց համար գնահատվել է 12 ամսյա ակնկալվող պարտքային կորստի պահուստը:
- Փուլ 2-ում ներառված են այն վարկերը, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն, սակայն որոնց պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից ի վեր նշանակալիորեն մեծացել է և ակնկալվող պարտքային կորուստը հաշվարկված է ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի համար:
- Փուլ 3-ում ներառված են այն վարկերը, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են, և որոնց համար ակնկալվող պարտքային կորուստը հաշվարկվել է ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի համար:

**«Նորման Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ**

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

Վարկային պորտֆելի որակական ցուցանիշները 31.12.2020թ. դրությամբ, ըստ ՖՀՄՍ 9-ի, հետևյալն է.

	<b>Փուլ 1</b>	<b>Փուլ 2</b>	<b>Փուլ 3</b>	<b>Ընդամենը</b>
	<b>հազար</b>	<b>հազար</b>	<b>հազար</b>	<b>հազար</b>
	<b>դրամ</b>	<b>դրամ</b>	<b>դրամ</b>	<b>դրամ</b>
<b>Բիզնես վարկեր</b>				
- ոչ ժամկետանց	2,121,162	-	-	2,121,162
- 31-ից 60 օր ժամկետանց	-	52,355	-	52,355
<b>Ընդամենը համախառն բիզնես վարկեր</b>	<b>2,121,162</b>	<b>52,355</b>	<b>-</b>	<b>2,173,517</b>
Պարտքային կորստի պահուստ	(16,138)	(1,359)	-	(17,497)
<b>Ընդամենը զուտ բիզնես վարկեր</b>	<b>2,105,024</b>	<b>50,996</b>	<b>-</b>	<b>2,156,020</b>
<b>Սպառողական վարկեր</b>				
- ոչ ժամկետանց	1,343,154	4,940	1,771	1,349,865
- 1-ից 30 օր ժամկետանց	-	9,541	-	9,541
- 31-ից 60 օր ժամկետանց	-	14,172	-	14,172
- 61-ից 90 օր ժամկետանց	-	14,945	-	14,945
- 91 և ավել օր ժամկետանց	-	-	78,286	78,286
<b>Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր</b>	<b>1,343,154</b>	<b>43,598</b>	<b>80,057</b>	<b>1,466,809</b>
Պարտքային կորստի պահուստ	(18,590)	(8,192)	(41,980)	(68,762)
<b>Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր</b>	<b>1,324,564</b>	<b>35,406</b>	<b>38,077</b>	<b>1,398,047</b>
<b>Հիփոթեքային վարկեր</b>				
- ոչ ժամկետանց	746,336	-	-	746,336
<b>Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր</b>	<b>746,336</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>746,336</b>
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,357)	-	-	(2,357)
<b>Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր</b>	<b>743,979</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>743,979</b>
<b>Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր</b>	<b>4,210,652</b>	<b>95,953</b>	<b>80,057</b>	<b>4,386,662</b>
Պարտքային կորստի պահուստ	(37,085)	(9,551)	(41,980)	(88,616)
<b>Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր</b>	<b>4,173,567</b>	<b>86,402</b>	<b>38,077</b>	<b>4,298,046</b>

**«Նորման Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ**

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

Վարկային պորտֆելի որակական ցուցանիշները 31.12.2019թ. դրությամբ, ըստ ՖՀՄՍ 9-ի, հետևյալն է.

	<b>Փուլ 1</b>	<b>Փուլ 2</b>	<b>Փուլ 3</b>	<b>Ընդամենը</b>
	<b>հազար դրամ</b>	<b>հազար դրամ</b>	<b>հազար դրամ</b>	<b>հազար դրամ</b>
<b>Բիզնես վարկեր</b>				
- ոչ ժամկետանց	2,124,624	-	-	2,124,624
<b>Ընդամենը համախառն բիզնես վարկեր</b>	<b>2,124,624</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>2,124,624</b>
Պարտքային կորստի պահուստ	(23,838)	-	-	(23,838)
<b>Ընդամենը զուտ բիզնես վարկեր</b>	<b>2,100,786</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>2,100,786</b>
<b>Սպառողական վարկեր</b>				
- ոչ ժամկետանց	1,099,073	26,691	41,094	1,166,858
- 31-ից 60 օր ժամկետանց	250	16,802	-	17,052
- 61-ից 90 օր ժամկետանց	-	3,855	-	3,855
- 91 և ավել օր ժամկետանց	-	-	-	-
<b>Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր</b>	<b>1,099,323</b>	<b>47,348</b>	<b>41,094</b>	<b>1,187,765</b>
Պարտքային կորստի պահուստ	(16,932)	(4,853)	(4,255)	(26,040)
<b>Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր</b>	<b>1,082,391</b>	<b>42,495</b>	<b>36,839</b>	<b>1,161,725</b>
<b>Հիփոթեքային վարկեր</b>				
- ոչ ժամկետանց	440,146	-	-	440,146
<b>Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր</b>	<b>440,146</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>440,146</b>
Պարտքային կորստի պահուստ	(558)	-	-	(558)
<b>Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր</b>	<b>439,588</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>439,588</b>
<b>Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր</b>	<b>3,664,093</b>	<b>47,348</b>	<b>41,094</b>	<b>3,752,535</b>
Պարտքային կորստի պահուստ	(41,328)	(4,853)	(4,255)	(50,436)
<b>Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր</b>	<b>3,622,765</b>	<b>42,495</b>	<b>36,839</b>	<b>3,702,099</b>

2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում հաճախորդներին տրված համախառն վարկերի հաշվեկշռային արժեքների նշանակալի փոփոխությունները, որոնք էական ազդեցություն են ունեցել կորստի պահուստի փոփոխության վրա, հետևյալն են:

	<b>Փուլ 1</b>	<b>Փուլ 2</b>	<b>Փուլ 3</b>	<b>Ընդամենը</b>
	<b>հազար դրամ</b>	<b>հազար դրամ</b>	<b>հազար դրամ</b>	<b>հազար դրամ</b>
<b>Մնացորդը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ</b>	<b>3,664,093</b>	<b>47,348</b>	<b>41,094</b>	<b>3,752,535</b>
Փոխանցում 1-ին փուլ				
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(36,829)	36,829	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(30,510)	(33,249)	63,759	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(738,725)	(20,522)	(960)	(760,207)
Ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,355,325	65,547	18,912	1,439,784
Դուրսգրումներ	(2,702)	-	(49,683)	(52,385)
Վերականգնումներ	-	-	6,935	6,935
<b>Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>	<b>4,210,652</b>	<b>95,953</b>	<b>80,057</b>	<b>4,386,662</b>

**«Նորման Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ**

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

	<b>Փուլ 1</b>	<b>Փուլ 2</b>	<b>Փուլ 3</b>	<b>Ընդամենը</b>
	<b>հազար դրամ</b>	<b>հազար դրամ</b>	<b>հազար դրամ</b>	<b>հազար դրամ</b>
<b>Մնացորդը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ</b>	1,725,141	29,279	-	1,754,420
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(25,274)	25,274	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(59,515)	-	59,515	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(886,387)	(7,205)	-	(893,592)
Ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	2,910,128	-	-	2,910,128
Դուրսգրումներ	-	-	(36,945)	(36,945)
Վերականգնումներ	-	-	18,524	18,524
<b>Մնացորդը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>	<b>3,664,093</b>	<b>47,348</b>	<b>41,094</b>	<b>3,752,535</b>

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար, հետևյալն է.

	<b>Փուլ 1</b>	<b>Փուլ 2</b>	<b>Փուլ 3</b>	<b>Ընդամենը</b>
	<b>հազար դրամ</b>	<b>հազար դրամ</b>	<b>հազար դրամ</b>	<b>հազար դրամ</b>
<b>Մնացորդը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ</b>	<b>(41,328)</b>	<b>(4,853)</b>	<b>(4,255)</b>	<b>(50,436)</b>
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	657	(657)	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	14,917	2,087	(17,004)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	-	(3,491)	(48«630)	(52,121)
Ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(15,503)	(3,889)	(15,227)	(34,619)
Մարված ակտիվներ	4,108	1,252	387	5,747
Դուրսգրումներ	64	-	49,684	49,748
Վերականգնումներ	-	-	(6,935)	(6,935)
<b>Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>	<b>(37,085)</b>	<b>(9,551)</b>	<b>(41,980)</b>	<b>(88,616)</b>

	<b>Փուլ 1</b>	<b>Փուլ 2</b>	<b>Փուլ 3</b>	<b>Ընդամենը</b>
	<b>հազար դրամ</b>	<b>հազար դրամ</b>	<b>հազար դրամ</b>	<b>հազար դրամ</b>
<b>Մնացորդը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ</b>	<b>(12,995)</b>	<b>(10,292)</b>	<b>-</b>	<b>(23,287)</b>
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	4,853	(4,853)	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	13,193	9,483	(22,676)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	3,286	-	-	3,286
Ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(43,732)	-	-	(43,732)
Մարված ակտիվներ	(5,933)	809	-	(5,124)
Դուրսգրումներ	-	-	36,945	36,945
Վերականգնումներ	-	-	(18,524)	(18,524)
<b>Մնացորդը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>	<b>(41,328)</b>	<b>(4,853)</b>	<b>(4,255)</b>	<b>(50,436)</b>

**«Նորման Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ**

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

Հաճախորդներին տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքն՝ ըստ Ընկերության կողմից ստացված ապահովվածության տեսակի 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հետևյալն է.

	<b>31.12.2020թ.</b>	<b>31.12.2019թ.</b>
	<b>հազ. դրամ</b>	<b>հազ. դրամ</b>
Պահանջի իրավունքի գրավ	501,463	432,004
Շրջանառու միջոցներ	166,038	191,182
Անշարժ գույքի	1,909,946	1,183,671
Երաշխավորություն	763,535	1,174,375
Շարժական գույք	367,792	352,219
Ոսկու և թանկարժեք քարերի	203,432	145,906
Փոխադրամիջոցների	307,831	159,320
Չապահովված վարկեր	78,009	63,422
	<b>4,298,046</b>	<b>3,702,099</b>

476,539 հազար դրամ գումարի վարկերը ապահովված են Ընկերության փոխկապակցված անձից ստացված փոխառության պահանջի իրավունքի չափով (ծանոթագրություն 13):

Հաճախորդներին տրված վարկերն ըստ տնտեսության ճյուղերի հետևյալն են.

	<b>31.12.2020թ.</b>	<b>31.12.2019թ.</b>
	<b>հազ. դրամ</b>	<b>հազ. դրամ</b>
Առևտուր	827,663	1,211,102
Մանրի վերամշակում	756,790	515,575
Խմիչքների արտադրություն	561,281	392,717
Այլ	27,783	5,230
Անհատներին տրված վարկեր	2,213,145	1,627,911
Ակնկալվող կորստի պահուստ	(88,616)	(50,436)
	<b>4,298,046</b>	<b>3,702,099</b>

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի 2 փոխառու կամ փոխառուների կապակցված խմբեր, որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդը գերազանցում է ընդհանուր կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ վարկերի ընդհանուր մնացորդը կազմել է 1,084,297 հազար դրամ (2019 թվականին՝ 4 փոխառու. 1,957,979 հազար դրամ):

**13. Ներգրավված փոխառություններ**

<b>հազ.դրամ</b>	<b>Արժույթ</b>	<b>Մարման</b>		<b>31.12.2020թ.</b>	<b>31.12.2019թ.</b>
		<b>ժամկետ</b>	<b>Դրույք (%)</b>		
Չապահովված վարկեր	ԱՄՆ				
կապակցված կողմից	դոլար	2023-2025	3.3%-5.0%	745,769	412,563
Պարտավորություններ					
վարձակալության գծով	ՀՀ դրամ	2023-2025	10.1%	86,724	72,813
				<b>832,493</b>	<b>485,376</b>

Ընկերության միակ մասնակից հանդիսացող կապակցված կողմից տրված փոխառությունները ապահովված չեն, նրանք կրում են պայմանագրային 2% և 3% դրույքներ և սկզբնապես ճանաչվել են իրական արժեքով կիրառելով շուկայական համապատասխանաբար 5% և 3.3% տոկոսադրույքները:

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

---

***Պարտավորություններ վարձակալության գծով***

Բոլոր վարձակալությունները հաշվառվել են օգտագործման իրավունքի ձեռք բերելի և վարձակալական պարտավորության ճանաչման միջոցով, բացառությամբ՝

- վարձակալությունների, որոնց հիմքում ընկած ակտիվը փոքրարժեք է, և
- կարճաժամկետ վարձակալությունների (12 ամիս և պակաս ժամկետով)

Ընկերությունը վարձակալում է երեք գրասենյակային տարածք Երևան քաղաքում: Ընկերությունը ՖՀՄՍ 16-ին անցումը կատարել է 2019թ. հունվարի 1-ին առանց համեմատելի տվյալների վերաներկայացման:

ՖՀՄՍ 16 *Վարձակալություն* ստանդարտի համաձայն Ընկերությունը ճանաչելու է վաճակալված գրասենյակային տարածքը՝ որպես օգտագործման իրավունքով ակտիվ, և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Մինչ այդ ամսաթիվը, այդ վարձակալությունը դիտարկվել է որպես գործառնական վարձակալություն, որով Ընկերությունը չի ճանաչել համապատասխան ակտիվը և պարտավորությունը, փոխարենը՝ վարձակալական վճարը ուղիղ-գծային մեթոդով ծախսագրել է վարձակալական ժամանակաշրջանի ընթացքում:

**«Նորման Կրեդիտ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ**

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացվող դրամական հոսքերի համադրում 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար.

	<b>Չապահովված վարկեր կապակցված կողմից</b>	<b>Պարտավորու- թյուններ վարձակալության գծով</b>	<b>Ընդամենը</b>
<b>Մնացորդը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ</b>	<b>412,563</b>	<b>72,813</b>	<b>485,376</b>
Ֆինանսական պարտավորությունների ավելացում տարվա ընթացքում	284,192	-	271,692
Վարձակալության գծով պարտավորության ճանաչում համաձայն ՖՀՄՍ 16-ի	-	32,774	32,774
Տոկոսային ծախս (Ծան. 5)	21,723	8,120	29,867
Տարվա ընթացքում ֆինանսական պարտավորությունների մարումներ	-	(18,863)	(18,863)
Վճարված տոկոսներ	(9,441)	(8,120)	(17,561)
Արտարժույթի փոփոխությունից զուտ կորուստ	36,732	-	36,732
<b>Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>	<b>745,769</b>	<b>86,724</b>	<b>832,493</b>

Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացվող դրամական հոսքերի համադրում 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար.

	<b>Չապահովված վարկեր կապակցված կողմից</b>	<b>Պարտավորու- թյուններ վարձակալության գծով</b>	<b>Ընդամենը</b>
<b>Մնացորդը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ</b>	<b>405,201</b>	<b>-</b>	<b>405,201</b>
Վարձակալության գծով պարտավորության ճանաչում համաձայն ՖՀՄՍ 16-ի	-	84,674	84,674
Տոկոսային ծախս (Ծան. 5)	19,845	5,869	25,714
Տարվա ընթացքում ֆինանսական պարտավորությունների մարումներ	-	(11,861)	(11,861)
Վճարված տոկոսներ	(9,092)	(5,869)	(14,961)
Արտարժույթի փոփոխությունից զուտ օգուտ	(3,391)	-	(3,391)
<b>Մնացորդը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>	<b>412,563</b>	<b>72,813</b>	<b>485,376</b>

«Նորման Կրեդիտ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

14. Հետաձգված հարկային պարտավորություն

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների, շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարների և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված գումարների մանրամասները ներկայացված են ստորև.

հազ.դրամ	1 հունվարի 2020թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Հիմնական միջոցներ	(12,587)	(2,462)	-	-	(15,049)
Ներդրումային արժեթղթեր	(19,647)	344	-	(7,945)	(27,248)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,539	981	-	-	2,520
Ներգրավված փոխառություններ	4,928	4,006	(647)	-	8,287
Այլ պարտավորություններ	1,246	911	-	-	2,157
Այլ ակտիվներ	(77)	77	-	-	-
<b>Հարկային պարտավորություններ</b>	<b>(24,598)</b>	<b>3,857</b>	<b>(647)</b>	<b>(7,945)</b>	<b>(29,333)</b>
հազ.դրամ	1 հունվարի 2019թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2019թ.
Հիմնական միջոցներ	-	(12,587)	-	-	(12,587)
Ներդրումային արժեթղթեր	(1,143)	-	-	(18,504)	(19,647)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	2,645	(1,106)	-	-	1,539
Ներգրավված փոխառություններ	(11,324)	15,067	1,185	-	4,928
Այլ պարտավորություններ	1,483	(237)	-	-	1,246
Այլ ակտիվներ	38	(115)	-	-	(77)
Հաջորդ ժամանակաշրջան փոխանցված վնաս	6,326	(6,326)	-	-	-
<b>Հարկային պարտավորություններ</b>	<b>(1,975)</b>	<b>(5,304)</b>	<b>1,185</b>	<b>(18,504)</b>	<b>(24,598)</b>



**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

**15. Կանոնադրական կապիտալ**

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 4,576,800 հազար դրամ արժողությամբ 190,700 բաժնեմասից: Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 24,000 դրամ: 2020թ. ընթացքում թողարկվել է լրացուցիչ 39,800 բաժնետոմս յուրաքանչյուրը 24,000 դրամ անվանական արժեքով, որի արդյունքում լրացուցիչ թողարկված բաժնետոմսերը կազմել են 955,200 հազար դրամ:

**16. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ**

Ընկերությունն ունի մեկ մասնակից «Օդենասնուս Էյ ԲԻ» ՍՊ ընկերությունը (գրանցված՝ Շվեդիայի Թագավորությունում 06.05.2013թ.), որին պատկանում է ընկերության 100% բաժնեմասը, վերջինս հանդիսանում է Գիվիտոն Հոլդինգ Էյ ԲԻ ՍՊ ընկերության դուստր ընկերություն (գրանցված՝ Շվեդիայի Թագավորությունում), որի 100% բաժնեմասը պատկանում է Գևորգ Նալբանդյանին:

Ստորև ներկայացված են կապակցված կողմերի հետ գործարքները.

<b>Կապակցվածության բնույթը</b>	<b>Գործարքի տեսակը</b>	<b>Մնացորդ 31.12.2020թ. հազ.դրամ</b>	<b>Մնացորդ 31.12.2019թ. հազ.դրամ</b>
Վերջնական վերահսկող անձ	Տրամադրված վարկ	183,198	142,937
Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող ընկերություն	Տրամադրված վարկ	612,220	665,472
Ղեկավարություն	Տրամադրված վարկ	128,081	49,385
Մայր կազմակերպություն	Ստացված փոխառություն	733,293	412,563

<b>Կապակցվածության բնույթը</b>	<b>Գործարքի տեսակը</b>	<b>2020թ. հազ.դրամ</b>	<b>2019թ. հազ.դրամ</b>
Վերջնական վերահսկող անձ	Տոկոսային եկամուտ	7,541	5,040
Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող ընկերություն	Տոկոսային եկամուտ	59963	55,585
Ղեկավարություն	Տոկոսային եկամուտ	8123	3,965
Մայր կազմակերպություն	Տոկոսային ծախս	(21,747)	(19,845)

Առանցքային կառավարչական անձնակազմի վարձատրությունները ներկայացված են ստորև:

**Առանցքային կառավարչական անձնակազմին փոխհատուցումներ**

Առանցքային կառավարչական անձնակազմը ներառում է այն անձանց, ովքեր իրավասու են և պատասխանատվություն են կրում Ընկերության գործունեության պլանավորման, կառավարման և վերահսկողության իրականացման համար: Առանցքային կառավարչական անձնակազմի վարձատրության հետ կապված ծախսումները ներկայացվում են ստորև:

	<b>2020թ. հազ. դրամ</b>	<b>2019թ. հազ. դրամ</b>
Աշխատավարձ, այլ հատուցումներ	67,408	38,423

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

**17. Պայմանական պարտավորություններ**

Ընկերությունը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չի ունեցել կապիտալ ներդրումների գծով պարտավորություններ:

Ընկերությունը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ որևէ կողմի պարտավորությունների համար երաշխավորություն չի տրամադրել:

Ընկերության հանդեպ հարուցված դատական հայցերը 31.12.2020թ. դրությամբ էական գումարային պահանջ չեն պարունակել:

**18. Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր**

2021թ. ապրիլի 27-ին Ընկերության Խորհուրդը որոշում է ընդունել Երևան քաղաքի Նոր Նորք, Գայի պողոտա 19/8 և 19/27 հասցեներում գտնվող վարձակալած տարածքում ստեղծել «Նորման Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ նոր՝ «Նոր Նորք» մասնաճյուղ:

**19. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն**

*Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր*

Տոկոսային եկամուտները ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվի համախառն գումարի նկատմամբ բացառությամբ ձեռքբերման դրությամբ արժեզրկված կամ ակտիվի գործողության ընթացքում վարկային ռիսկի էական վատթարացման հետևանքով արժեզրկված ակտիվների, որոնց դեպքում արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը կիրառվում է ակտիվի ամորտիզացված արժեքի հիման վրա:

Տոկոսային ծախսերը ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության (կամ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների խմբի) ամորտիզացված արժեքի հաշվարկման և համապատասխան ժամանակահատվածի կտրվածքով տոկոսային եկամտի և ծախսի բաշխման մեթոդն է: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ, համապատասխան դեպքերում, ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները գեղչում է ճշգրիտ մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գուտ հաշվեկշռային արժեքը:

Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

*Արտարժույթային գործարքներ*

Ընկերության գործառնական արժույթից տարբեր արժույթով արտահայտված գործարքները ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները արտացոլվում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերաչափումից գոյացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

***Բիզնես մոդելի գնահատում***

Ընկերությունը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակներում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեության կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը, նպատակները և այդ քաղաքականության կիրառումը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունն ուղղված է պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացմանը, ֆինանսական ակտիվների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների հոսքերի իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը ,
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ֆինանսական ակտիվների) արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- նախորդ ժամանակաշրջանների վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների ակնկալիքները:

***Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ***

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և վարկավորման հետ կապված այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի), ինչպես նաև որպես շահույթի մարժայի հատուցում:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Ընկերությունը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այստեղ ներառվում է այն գնահատումը, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների ժամկետը կամ գումարը:

***Ֆինանսական գործիքներ***

Ընկերությունը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում (կամ հանվում) են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Գործարքի գծով ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը, անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

***Ֆինանսական ակտիվներ***

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների՝

- ա) «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ (ԻԱՇԿԿ),
- բ) «իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ (ԻԱԱՀՖԱ),
- գ) ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:  
Դասակարգումը կախված է ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերի բնույթից և այն բիզնես մոդելից, որի ներքո պահվում և կառավարվում է այդ ակտիվը և որոշվում է սկզբնական ճանաչման պահին:

***ա) Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.***

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» այն դեպքում, երբ այն չի դասակարգվում որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող (ինչպես նկարագրված է ստորև) և ոչ էլ որպես ԻԱԱՀՖԱ չափվող (ինչպես նկարագրված է ստորև):

***բ) «իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» (ԻԱԱՀՖԱ)***

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես «իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» (ԻԱԱՀՖԱ), եթե

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի ներքո, որի նպատակն ապահովվում է ինչպես պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելով, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվները վաճառելով, և
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Ընկերության կողմից համատեղ կառավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- դրա պայմանագրային պայմանները սահմանված ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ տոկոսների վճարումներ են:

***գ) «ամորտիզացված արժեքով չափվող»,***

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես «ամորտիզացված արժեքով չափվող», եթե այն բավարարում է հետևյալ երկու պայմաններին և նախորոշված չէ որպես ԻԱՇԿԿ չափվող՝

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի ներքո, որի նպատակն է պահել ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար, և
- դրա պայմանագրային պայմանները սահմանված ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ տոկոսների վճարումներ են:

Ընկերության հիմնական ֆինանսական ակտիվները դասակարգված են որպես «Ամորտիզացված արժեքով չափվող»: Ստորև ներկայացնում ենք հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունն այդ դասի համար:

***Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ***

Այս ակտիվները հիմնականում ներառում են այն ֆինանսական ակտիվներ, որոնց նպատակն է այդ ակտիվները պահել պայմանագրային դրամական հոսքերի հավաքման նպատակով (օրինակ՝ հաճախորդներին տրված վարկեր), իսկ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը իրենցից զուտ ներկայացնում են մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ: Դրանք սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, գումարած գործարքների գծով ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն կապված են դրանց ձեռքբերման կամ թողարկման հետ, եւ հետագայում դրանք չափվում են ամորտիզացված արժեքով, օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ նվազեցրած արժեքի վրա պահուստին համամասնորեն:

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

Ընկերության ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են բանկային ավանդները, դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները և հաճախորդների տրված վարկերը: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են դրամական միջոցներ բանկերում:

***Արժեզրկում***

Պարտքային գործիք հանդիսացող և որպես ԻԱՇԿՎ չափվող չդասակարգված ֆինանսական ակտիվները ենթակա են արժեզրկվածության ստուգման՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելով: Ակնկալվող պարտքային կորուստի մոդելի համաձայն՝ պետք է ճանաչվի պարտքային կորուստի գծով պահուստ՝ հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափով: Սակայն, եթե գործիքի պարտքային ռիսկը դրա սկզբնական ճանաչումից ի վեր նշանակալիորեն աճել է, ապա պահուստը պետք է ճանաչվի գործիքի ամբողջ կյանքի ընթացքում ԱՊԿ չափով:

12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է սպասվող պարտքային վնասի այն մասը, որն առաջանում է ֆինանսական գործիքի գծով պարտականությունների չկատարման այն դեպքերի արդյունքում, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում:

**Սպասվող պարտքային վնասի չափում**

Սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է ըստ պարտականությունների չկատարման հավանականության աստիճանի կշռված պարտքային վնասի գնահատականը և չափվում է հետևյալ կերպ.

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ. որպես բոլոր պակասող դրամական միջոցների ներկա արժեք (այսինքն՝ տարբերությունն այն դրամական միջոցների հոսքերի միջև, որոնք Ընկերությունը պետք է ստանա պայմանագրի համաձայն և որոնք Ընկերությունն ակնկալում է ստանալ),
- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ. որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և ապագա գնահատված դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,

Արժեզրկված լինելու վկայությունը ներառում է հետևյալ դիտարկելի տվյալները.

- վարկառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, մասնավորապես պարտականությունների չկատարումը կամ վճարման ուշացումը,
- վարկի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Ընկերությունն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- վարկառուի հավանական սնանկացումը կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորումը:

Վարկը, որի պայմանները վերանայվել են վարկառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է արժեզրկված, եթե գոյություն չունի վկայություն, որ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը չստանալու ռիսկն էականորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

**Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական հաշվետվությունում**

Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստը ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվների համար նվազեցվում է ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է գուտ հիմունքով:

***Վարկերի դուրս գրում***

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի դրանք հետ ստանալու իրատեսական հեռանկար: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունը որոշում է, որ վարկառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար բավարար դրամական միջոցների հոսքեր:

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

***Վերադասակարգում***

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանից հետո, երբ Ընկերությունը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը: Ընկերությունը պետք է վերադասակարգի ֆինանսական ակտիվները, եթե փոխում է այդ ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը: Ակնկալվում է, որ նման փոփոխությունները չափազանց հազվադեպ կլինեն: Այս փոփոխությունները որոշվում են Ընկերության վերադաս դեկավարության կողմից՝ արտաքին կամ ներքին փոփոխությունների արդյունքում և պետք է նշանակալի լինեն Ընկերության գործունեության համար և տեսանելի արտաքին կողմերի համար:

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

***Ֆինանսական ակտիվների սպաճանաչումը.***

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ իրավունքը: Եթե Ընկերությունը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Ընկերությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Ընկերությունը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Ընկերությունը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը ինչպես նաև ստացված հատույցի դիմած գրավադրված փոխառությունը:

***Ֆինանսական պարտավորություններ***

Ընկերությունն իր ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ:

Բանկերից և այլ փոխատուներից ստացված փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքին ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները:

Հետագայում նման տոկոսակիր պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, համաձայն որի՝ պարտավորության մարման ժամանակաշրջանի ամբողջ ընթացքում տոկոսային ծախսերի հաշվարկը կատարվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված պարտավորության մնացորդի նկատմամբ հաստատուն դրույքի կիրառմամբ: Յուրաքանչյուր ֆինանսական պարտավորության պայմաններից ելնելով՝ տոկոսային ծախսերը ներառում են գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսերը, մարման ժամանակ վճարվելիք այլ հավելյալ վճարներ, ինչպես նաև պարտավորությունների գծով վճարվելիք տոկոսները:

***Բաժնետիրական կապիտալ***

Ընկերության կողմից թողարկվող ֆինանսական գործիքները դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ միայն այնքանով, որքանով դրանք չեն համապատասխանում ֆինանսական պարտավորությունների կամ ֆինանսական ակտիվների սահմանումներին:

Ընկերության սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալի գործիքներ:

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

***Շահաբաժիններ***

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու՝ Ընկերության կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

***Հետաձգված հարկեր***

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և դրանց համապատասխան հարկային բազաների միջև առկա են տարբերություններ, բացառությամբ, եթե դրանք առաջանում են.

- գուղվիլի սկզբնական ճանաչումից,
- ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից և գործարքի ամսաթվի դրությամբ չեն ազդում ոչ հարկվող շահույթի, և ոչ էլ հաշվապահական շահույթի վրա,
- դուստր կազմակերպություններում և համատեղ վերահսկվող կազմակերպություններում ներդրումներից, որի դեպքում Ընկերությունն ի վիճակի է վերահսկել տարբերությունների հակադարձումը, և հավանական է, որ տարբերությունները չեն հակադարձվի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչումը սահմանափակվում է այն դեպքում, երբ հավանական չէ, որ կառաջանա հարկվող շահույթ, որի դիմաց ժամանակավոր տարբերությունները հնարավոր կլինի օգտագործել:

Հետաձգված հարկային ակտիվները կամ պարտավորությունները չափում են՝ կիրառելով հարկային դրույքաչափերը, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն, երբ հետաձգված հարկային պարտավորությունները/(ակտիվները) կմարվեն/(կփոխհատուցվեն):

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե կա ընթացիկ հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, և հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները վերաբերում են հարկերին, որոնք գանձվում են նույն հարկային մարմնի կողմից:

***Պահուստներ***

Պահուստները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական), որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և հավանական է, որ Ընկերությունից կպահանջվի կատարել պարտականությունը և պարտականության գումարը հավաստիորեն կարող է գնահատվել:

Պահուստում ճանաչված գումարն իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ լավագույն գնահատականը, որը կպահանջվի ներկա պարտականությունը մարելու համար՝ հաշվի առնելով հարակից ռիսկերն և անորոշությունները: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը պետք է իրենից ներկայացնի այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Եթե ակնկալվում է, որ որևէ այլ կողմ ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցելու է պահուստը մարելու համար պահանջվող ծախսումները, ապա փոխհատուցումը պետք է դիտվի որպես առանձին ակտիվ, երբ ըստ էության որոշակի է, որ Ընկերության կողմից պարտականությունը մարելու դեպքում փոխհատուցումը կստացվի և փոխհատուցման գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

**«Նորման Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ**

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ  
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

**Հավելված Ա. Իրական արժեքի չափման բացահայտումներ**

Ներքոնշյալ աղյուսակում ներկայացված է Մակարդակ 2-ում դասակարգվող իրական արժեքի չափման համար օգտագործված գնահատման մեթոդը, այդ թվում՝ հիմնական դիտարկելի էլակետային տվյալները:

	<b>Իրական արժեք, հազար դրամ</b>	<b>Գնահատման մեթոդ</b>	<b>Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակ</b>	<b>Նշանակալի ոչ դիտարկելի էլակետային տվյալներ</b>
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,298,046	Վարկերի իրական արժեքը չափվում է՝ ապագա պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը գեղջելով ներկա շուկայական տոկոսադրույքներով:	Մակարդակ 2	19-20% գեղջման դրույք
Ներգարված փոխառություններ և վարկեր	832,493	Փոխառությունների և վարկերի իրական արժեքը չափվում է՝ ապագա պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը գեղջելով ներկա շուկայական տոկոսադրույքներով:	Մակարդակ 2	3.3%-5% գեղջման դրույք